

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΒΑΛΑΝΤΕΡ

30 ΕΚΑΤ.
ΑΝΤΙΤΥΠΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟ
20 ΤΑΙΝΙΕΣ & ΘΗΛΕΤΑΙΝΙΕΣ
ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΣΕ
40 ΓΛΩΣΣΕΣ

ΧΕΝΙΝΓΚ ΜΑΝΚΕΛ

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΟΥΡΤ ΒΑΛΑΝΤΕΡ

CRIME

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: HANDEN
Από τις Εκδόσεις Leopard, Στοκχόλμη 2013
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ο κόσμος του Κουρτ Βαλάντε**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Henning Mankell

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Γρηγόρης Ν. Κονδύλης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ευδοξία Μπινοπούλου
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Γιώργος Παζάλος
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερσίνα Λαδοπούλου

© Henning Mankell, 2004, 2013
Published by agreement with Leopard Förlag, Stockholm
and Leonhardt & Høier Literary Agency A/S, Copenhagen.
© Φωτογραφίας εξωφύλλου: danilo ducak/www.shutterstock.com
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

Πρώτη έκδοση: Ιούνιος 2014

ISBN 978-618-01-0532-2

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοΐου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομυχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psychogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psychogios.gr

ΧΕΝΙΝΓΚ
ΜΑΝΚΕΛ
Ο ΚΟΣΜΟΣ
ΤΟΥ ΚΟΥΡΤ ΒΑΛΑΝΤΕΡ

Μετάφραση από τα σουηδικά:
Γρηγόρης Ν. Κονδύλης

CRIME

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΧΕΝΙΝΓΚ ΜΑΝΚΕΛ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ

- Η κωμωδία της παιδικής ηλικίας*, 1999,
μτφρ. Μαρία Αγγελίδου, Έφη Πετρακάκη
- Εκτελεστές δίχως πρόσωπο*, 2002, μτφρ. Λύο Καλοβυρνάς
- Τα σκυλιά της Ρίγα*, 2002, μτφρ. Λύο Καλοβυρνάς
- Εντολές θανάτου*, 2004, μτφρ. Λύο Καλοβυρνάς
- Η πέμπτη γυναίκα*, 2005, μτφρ. Λύο Καλοβυρνάς
- Ένα βήμα πίσω*, 2008, μτφρ. Λύο Καλοβυρνάς
- Firewall*, 2009, μτφρ. Λύο Καλοβυρνάς
- Πριν πέσει η παγωνιά*, 2010, μτφρ. Λύο Καλοβυρνάς
- Ματωμένα ίχνη*, 2011, μτφρ. Βασιλική Κνήτου
- Ο άνθρωπος από το Πεκίνο*, 2012, μτφρ. Γιώργος Μπαρουξής
- Το φθινόπωρο του Κουστ Βαλάντερ*,
2013, μτφρ. Λύο Καλοβυρνάς

Περιεχόμενα

Το χέρι	9
Ο κόσμος του Κουρτ Βαλάντερ	141
Πώς ξεκίνησε, πώς τελείωσε και τι συνέβη στο μεταξύ	143
Ο Βαλάντερ, οι κοντινοί του άνθρωποι και όλοι οι άλλοι	157
Ο γεωγραφικός κόσμος του Κουρτ Βαλάντερ	187
Τα αγαπημένα του Βαλάντερ	195

Το χέρι

Το Σάββατο 26 Οκτωβρίου του 2002, ο Κουρτ Βαλάντερ ήταν εξαντλημένος. Ήταν μια κουραστική εβδομάδα, μια που ένα ενοχλητικό κρουολόγημα κυκλοφορούσε στο αστυνομικό τμήμα του Ίσταντ. Ο Βαλάντερ, που το 'χε κάνει συνήθειο να αρπάζει πρώτος κάτι τέτοια κρουολογήματα, αυτή τη φορά, για κάποιον ανεξήγητο λόγο, ήταν ένας από τους λίγους που δεν είχαν αρρωστήσει. Κι επειδή κατά τη διάρκεια της εβδομάδας είχε γίνει τόσο ένας σοβαρός βιασμός στο Σβάρτε όσο και ένας βίαιος ξυλοδαρμός στο Ίσταντ, ο Βαλάντερ είχε αναγκαστεί να δουλέψει σκληρά και για πολλές ώρες.

Είχε καθίσει μέχρι αργά τη νύχτα στο γραφείο του. Το κεφάλι του ήταν υπερβολικά βαρύ για να μπορέσει να δουλέψει όπως έπρεπε, αλλά ταυτόχρονα δεν είχε καμία απολύτως επιθυμία να πάει στο σπίτι του στη Μαριαγκάταν. Φυσούσε άστατα, ένας άνεμος που άλλαζε κατεύθυνση και ένταση, έξω από το κτίριο της αστυνομίας. Περιστασιακά όλο και κάποιος περνούσε έξω από το γραφείο, στον διάδρομο. Ο Βαλάντερ ευχόταν να μην έρθει κανείς να του χτυπήσει την πόρτα. Ήθελε την ησυχία του, ήθελε να μείνει ανενόχλητος.

Ανενόχλητος από τι όμως; Αυτή ήταν η σκέψη που πέρασε από το μυαλό του. Ίσως θέλω να μείνω ανενόχλητος από τον

εαυτό μου. Από εκείνο το αυξανόμενο αίσθημα ανησυχίας που κουβαλάω μονίμως μέσα μου.

Τα φθινοπωρινά φύλλα στροβιλίζονταν έξω από το παράθυρο του γραφείου του. Στιγμαία συλλογίστηκε να πάρει όση άδεια του είχε απομείνει και να προσπαθήσει να βρει κάνα φτηνό εισιτήριο για τη Μαγιόρκα ή για κάποιον άλλον προορισμό. Αλλά στο τέλος εγκατέλειψε την ιδέα. Ακόμα κι αν ο ήλιος έλαμπε σε κάποιο ισπανικό νησί, αυτός δεν επρόκειτο να βρει ηρεμία.

Κοίταξε το ημερολόγιο στο γραφείο του. Έτος 2002. Μήνας Οκτώβριος. Ήταν αστυνομικός για περισσότερα από τριάντα χρόνια. Από τότε που περιπολούσε στους δρόμους του Μάλμε είχε καταλήξει να γίνει ένας έμπειρος και σεβαστός από όλους αστυνομικός, ο οποίος είχε την τύχη να έχει λύσει πολλές δύσκολες υποθέσεις σοβαρών εγκλημάτων. Παρόλο που δεν ήταν ευχαριστημένος από την προσωπική του ζωή, μπορούσε τουλάχιστον να είναι ικανοποιημένος ως αστυνομικός. Είχε κάνει, όλον αυτό τον καιρό, σωστά τη δουλειά του και είχε, ίσως, συντελέσει στο να αισθάνονται οι πολίτες λίγο περισσότερο ασφαλείς.

Ένα αυτοκίνητο πέρασε έξω στον δρόμο με φουλ γκάζια. Ακούστηκαν τα λάστιχα να στριγκλίζουν. *Κάνας πιτσιρικάς θα οδηγεί, σκέφτηκε ο Βαλάντερ. Σίγουρα το κάνει επίτηδες επειδή τώρα περνάει έξω από το κτίριο της αστυνομίας. Και θέλει, βεβαίως, να μας εκνευρίσει. Αλλά δε θα τα καταφέρει μ' εμένα. Δεν μπορεί πια.*

Ο Βαλάντερ βγήκε στον διάδρομο. Ήταν άδειος. Στ' αυτιά του έφτασε αδύναμο το γέλιο κάποιου. Πήγε και πήρε ένα φλιτζάνι τσάι και επέστρεψε στο γραφείο του. Το τσάι είχε παράξενη γεύση. Κοίταξε το φακέλακι και είδε ότι είχε πάρει ένα κάπως γλυκό τσάι γιασεμιού. Δεν του άρεσε. Πέταξε το

φακελάκι στον καλάθο αχρήστων και έχυσε το τσάι σε μια γλάστρα με λουλούδια που του είχε δωρίσει η κόρη του, η Λίντα.

Αναλογίστηκε πώς είχαν αλλάξει τα πάντα στα χρόνια που ήταν αστυνομικός. Όταν άρχισε τις περιπολίες υπήρχε μεγάλη διαφορά στο τι συνέβαινε σε μια πόλη σαν το Μάλμε και σε μια κωμόπολη σαν το Ίσταντ. Αυτή τη διαφορά δύσκολα την έβλεπες πια. Και κυρίως όταν επρόκειτο για εγκλήματα που είχαν σχέση με ναρκωτικά. Όταν ο Βαλάντερ είχε μετακομίσει στο Ίσταντ, πολλοί τοξικομανείς πήγαιναν μέχρι την Κοπεγχάγη για να βρουν κάποιον συγκεκριμένο τύπο ναρκωτικών. Σήμερα τα έβρισκαν όλα στο Ίσταντ. Γνώριζε επίσης ότι είχε σημειωθεί μια εκρηκτική αύξηση δοσοληψιών με ναρκωτικά μέσω διαδικτύου.

Ο Βαλάντερ συζητούσε συχνά με τους συναδέλφους του για το πόσο δύσκολη είχε γίνει η δουλειά του αστυνομικού τα τελευταία χρόνια. Αλλά τώρα, εκεί που καθόταν στο γραφείο του και τα φθινοπωρινά φύλλα κολλούσαν πάνω στο τζάμι, αναρωτήθηκε ξαφνικά κατά πόσον ίσχυε αυτό. Ή μήπως ήταν κι αυτό ένας τρόπος υπεκφυγής; Για να μην μπει στον κόπο να μάθει πώς άλλαζε η κοινωνία και κατά συνέπεια και η εγκληματικότητα;

Κανένας δε με έχει κατηγορήσει για τεμπέλη, σκέφτηκε ο Βαλάντερ. Αλλά ίσως να είμαι, τελικά. Ή να γίνομαι σιγά σιγά.

Σηκώθηκε, πήρε το σακάκι του, που το είχε πεταμένο στην καρέκλα επισκέπτη, έσβησε το φως και βγήκε από το γραφείο του. Οι σκέψεις του απέμειναν στο δωμάτιο, οι ερωτήσεις του παρέμειναν αναπάντητες.

Διέσχισε τη σκοτεινή πόλη πηγαίνοντας για το σπίτι. Το νερό της βροχής έκανε την ασφαλτο να γυαλίζει. Ένωσε ξαφνικά το μυαλό του άδειο.

Την επόμενη μέρα είχε ρεπό. Μέσα στον ύπνο του άκουσε από μακριά να χτυπάει το τηλέφωνο στην κουζίνα. Η κόρη του, η Λίντα –η οποία είχε αρχίσει από το προηγούμενο φθινόπωρο να εργάζεται ως αστυνομικός στο Ίσταντ, μετά την ολοκλήρωση των σπουδών της στην Αστυνομική Ακαδημία της Στοκχόλμης–, έμενε ακόμη στο διαμέρισμά του. Κανονικά έπρεπε να είχε μετακομίσει, αλλά δεν είχε πάρει ακόμη το συμβόλαιο ενοικίασης του διαμερίσματος που της είχαν υποσχεθεί. Την άκουσε να απαντά και σκέφτηκε ότι δε χρειαζόταν να σηκωθεί κι αυτός. Ο Μάρτινσον είχε αναρρώσει από την προηγούμενη μέρα και είχε υποσχεθεί να μην ενοχλήσει τον Βαλάντερ.

Δεν του τηλεφωνούσε κανένας άλλος, ειδικά πρωινιάτικα την Κυριακή. Βέβαια, η Λίντα περνούσε πολλές ώρες την ημέρα μιλώντας στο κινητό της. Αυτό τον είχε απασχολήσει. Ο ίδιος ήταν άνθρωπος που είχε μια περίπλοκη σχέση με τα τηλέφωνα. Κάθε φορά που χτυπούσε το τηλέφωνο πεταγόταν, σε αντίθεση με τη Λίντα που φαινόταν πως μπορούσε να διευθετεί μεγάλο μέρος της ζωής της μέσα από το τηλέφωνο. Υπέθετε πως αυτό ήταν απλώς ένα σημάδι της πραγματικότητας ότι ανήκαν σε διαφορετικές γενιές.

Η πόρτα της κρεβατοκάμαρας άνοιξε διάπλατα. Πετάχτηκε θυμωμένος. «Δε χτυπάς ποτέ σου εσύ;»

«Τι να χτυπήσω; Εγώ είμαι».

«Και πώς θα σου φαινόταν, δηλαδή, αν άνοιγα εγώ διάπλατα την πόρτα του δωματίου σου δίχως να χτυπήσω;»

«Εγώ κλειδώνω. Σε θέλουν στο τηλέφωνο».

«Εμένα δε με παίρνει ποτέ κανένας τηλέφωνο».

«Εν πάση περιπτώσει, κάποιος σου τηλεφώνησε μόλις».

«Ποιος είναι;»

«Ο Μάρτινσον».

Ο Βαλάντερ ανακάθισε στο κρεβάτι. Εκείνη κοίταξε με αποδοκιμασία τη γυμνή κοιλιά του. Αλλά δεν είπε τίποτα. Κυριακή ήταν. Είχαν συμφωνήσει ότι όσο η Λίντα έμενε στο διαμέρισμά του η Κυριακή θα ήταν μια ελεύθερη ζώνη της εβδομάδας κατά την οποία κανείς τους δε θα είχε το δικαίωμα να επικρίνει τον άλλον. Οι Κυριακές είχαν ανακηρυχτεί σε μέρες φιλικότητας.

«Τι θέλει;»

«Δεν είπε».

«Έχω ρεπό σήμερα».

«Δεν ξέρω τι θέλει».

«Δεν μπορείς να πεις ότι έχω βγει;»

«Χριστέ μου!»

Τον άφησε και εξαφανίστηκε στο δικό της δωμάτιο. Ο Βαλάντερ σύρθηκε μέχρι την κουζίνα και πήρε το ακουστικό. Είδε από το παράθυρο ότι έβρεχε. Αλλά τα σύννεφα ήταν αραιά· κάπου κάπου διέκρινε νησίδες γαλάζιου ουρανού.

«Νόμιζα ότι θα ήμουν ελεύθερος σήμερα!»

«Είσαι ελεύθερος σήμερα», απάντησε ο Μάρτινσον.

«Τι συνέβη τότε;»

«Τίποτα».

Ο Βαλάντερ συνειδητοποίησε ότι είχε αρχίσει να εξοργίζεται. Μα τηλεφώνουσε τώρα ο Μάρτινσον χωρίς να υπάρχει λόγος; Δεν το συνήθιζε αυτό.

«Και γιατί με παίρνεις τηλέφωνο τότε; Κοιμάμαι».

«Γιατί ακούγεται τόσο τσατισμένος;»

«Επειδή είμαι τσατισμένος».

«Νομίζω ότι σου βρήκα ένα σπίτι. Στην εξοχή. Δεν είναι πολύ μακριά από το Λέντερουπ».

Ο Βαλάντερ σκεφτόταν, εδώ και πολλά χρόνια, ότι ήθελε πια να φύγει από το διαμέρισμα της Μαριαγκάταν στο κέ-

ντρο του Ίσταντ. Ήθελε να μετακομίσει στην εξοχή, να αποκτήσει και έναν σκύλο. Μετά τον θάνατο του πατέρα του, πριν από μερικά χρόνια, και τη μετακόμιση της Λίντα στο σπίτι του, είχε νιώσει την αδήριτη ανάγκη να αλλάξει και τη δική του ζωή. Είχε πάει αρκετές φορές να κοιτάξει διάφορες μονοκατοικίες προς πώληση σε μεσιτικά γραφεία. Αλλά δε βρήκε ποτέ του αυτό που ήθελε. Μερικές φορές ένιωσε πως είχε σχεδόν βρει το σωστό μέρος, αλλά όλες αυτές τις φορές η τιμή ήταν απαγορευτική. Ο μισθός του και οι οικονομίες του δεν έφταναν. Το να είσαι αστυνομικός σήμαινε ότι δεν μπορούσες να βάλεις στην άκρη πολλά λεφτά.

«Είσαι ακόμη εκεί;»

«Εδώ είμαι. Για πες κάτι περισσότερο».

«Δεν μπορώ τούτη τη στιγμή. Είχαμε μια διάρρηξη στο πολυκατάστημα *Ολένς* τη νύχτα καταπώς φαίνεται. Αλλά αν περάσεις από εδώ, θα σου πω. Έχω μάλιστα και τα κλειδιά».

Ο Μάρτινσον έκλεισε το τηλέφωνο. Η Λίντα μπήκε στην κουζίνα και έβαλε ένα φλιτζάνι καφέ. Τον κοίταξε ερωτηματικά και ύστερα έβαλε και σ' αυτόν καφέ. Κάθισαν με τα φλιτζάνια τους στο τραπέζι της κουζίνας.

«Πρέπει να πας στη δουλειά;»

«Όχι».

«Και τι σε ήθελε τότε;»

«Ήθελε να μου δείξει ένα σπίτι».

«Δε μένει σε αυτές τις μονοκατοικίες με μεσοτοιχία ο Μάρτινσον; Εσύ όμως θέλεις σπίτι στην εξοχή, μοναχικό, έτσι δεν είναι;»

«Δεν ακούς τι λέω. Θέλει να μου δείξει ένα σπίτι. Όχι το σπίτι του».

«Τι σπίτι;»

«Δεν ξέρω. Θέλεις να έρθεις μαζί μου;»

Εκείνη κούνησε αρνητικά το κεφάλι. «Έχω άλλα σχέδια».

Ο Βαλάντερ δε ρώτησε τι σόι σχέδια ήταν αυτά. Διότι ήξερε ότι η Λίντα ήταν ίδια σαν κι αυτόν. Δεν εξηγούσε περισσότερα από όσα ήταν απαραίτητα. Μια ερώτηση που δεν έκα-
νες δεν απαιτούσε απάντηση.

Λίγο μετά τις δώδεκα ο Βαλάντερ ξεκίνησε να πάει στο Αστυνομικό τμήμα. Όταν βγήκε στον δρόμο, έμεινε λίγο αναποφάσιτος αν θα έπρεπε να πάρει ή όχι το αυτοκίνητο. Αλλά άρχισαν να τον πλημμυρίζουν αμέσως οι τύψεις. Περπατούσε ελάχιστα. Εκτός αυτού ήταν σίγουρο πως η Λίντα θα στεκόταν στο παράθυρο και θα τον κοιτούσε. Αν έπαιρνε το αυτοκίνητο, θα του τα έψελνε.

Άρχισε να περπατάει.

Είμαστε σαν ζευγάρι παντρεμένο εδώ και χρόνια, σκέφτηκε. Ή είμαστε σαν ένας μεσήλικος αστυνομικός με μια υπερβολικά νεαρή σύζυγο. Παλιά ήμουν παντρεμένος με τη μητέρα της. Τώρα είναι σαν να ζούμε έναν παράξενο έγγαμο βίο, εγώ και η κόρη μου. Ευπρεπώς. Πάντα, ωστόσο, στο πλαίσιο ενός αμοιβαίου και μονίμως αυξανόμενου εκνευρισμού.

Ο Μάρτινσον καθόταν στο γραφείο του όταν ο Βαλάντερ ανέβηκε στο ερημικό κτίριο της αστυνομίας. Όσο ο Μάρτινσον ολοκλήρωνε μια τηλεφωνική συνομιλία που φαινόταν να αφορά κάποιο εξαφανισμένο τρακτέρ, ο Βαλάντερ έριξε μια ματιά σε κάποιο καινούργιο διάταγμα που είχε έρθει από την Εθνική Αστυνομική Διοίκηση και ήταν πάνω στο γραφείο. Αφορούσε τη χρήση σπρέι πιπεριού. Είχε χρησιμοποιηθεί

πειραματικά στη νότια Σουηδία τον τελευταίο καιρό και, σύμφωνα με την αξιολόγηση που είχε γίνει, το όπλο αυτό απεδείχθη εξαιρετικό εργαλείο στην καταστολή βίαιων ατόμων.

Ο Βαλάντερ ένωσε ξαφνικά πολύ γερασμένος. Ήταν σχεδόν ανίκανος στη σκοποβολή και πάντα φοβόταν να εμπλακεί σε καταστάσεις όπου θα αναγκαζόταν να χρησιμοποιήσει αληθινά πυρά. Αυτό είχε συμβεί· είχε πυροβολήσει και σκοτώσει έναν άντρα σε αυτοάμυνα πριν από αρκετά χρόνια. Ωστόσο δεν του άρεσε η ιδέα να διευρύνει το προσωπικό του οπλοστάσιο με αυτά τα μικρά επιθετικά σπρέι.

Γερνάω όλο και περισσότερο, ακόμα και σε σχέση με τον ίδιο μου τον εαυτό, σκέφτηκε. Γερασμένος για μένα τον ίδιο και γερασμένος για το επάγγελμά μου.

Ο Μάρτινσον κοπάνησε το ακουστικό στη συσκευή και έσπρωξε πέρα την καρέκλα. Ο Βαλάντερ θυμήθηκε ξαφνικά τον νεαρό άντρα που είχε πρωτοξεκινήσει δουλειά στην αστυνομία του Ίσταντ πριν από δεκαπέντε χρόνια. Ήδη τότε ο Μάρτινσον αμφέβαλλε αν έκανε για αστυνομικός. Σε αρκετές περιπτώσεις, στα χρόνια που πέρασαν, είχε αποφασίσει να φύγει από την αστυνομία. Αλλά πάντοτε έμενε. Τώρα δεν ήταν πια τόσο νέος. Ωστόσο δεν είχε πάρει κιλά όπως ο Βαλάντερ· αντιθέτως, είχε αδυνατίσει. Η μεγαλύτερη αλλαγή στον Μάρτινσον ήταν πως είχαν χαθεί τα πυκνά καστανά μαλλιά του και είχε αποκτήσει φαλάκρα με τα χρόνια.

Ο Μάρτινσον τού έδωσε μια αρμαθιά κλειδιά. Ο Βαλάντερ πρόσεξε πως πολλά από τα κλειδιά ήταν παλαιού τύπου.

«Είναι ένας ξάδελφος της γυναίκας μου», είπε ο Μάρτινσον. «Είναι πολύ ηλικιωμένος, το σπίτι μένει άδειο, έφερνε αντιρροήσεις μέχρι την τελευταία στιγμή και δεν ήθελε να το πουλήσει. Αλλά τώρα τον έβαλαν σε γηροκομείο και συνειδητοποίησε ότι δε θα βγει ποτέ ζωντανός από εκεί μέσα. Μου

ζήτησε πριν από καιρό να φροντίσω για την πώληση του σπιτιού. Είναι ώρα τώρα. Και σκέφτηκα αμέσως εσένα».

Ο Μάρτινσον έδειξε τη φθαρμένη και ξεχαρβαλωμένη καρτέλα επισκεπτών. Ο Βαλάντερ κάθισε.

«Σκέφτηκα εσένα για πολλούς λόγους», συνέχισε ο Μάρτινσον. «Από τη μια γνωρίζω ότι θέλεις ένα σπίτι στην εξοχή. Και από την άλλη παίζει ρόλο πού βρίσκεται το σπίτι».

Ο Βαλάντερ περιμένε τη συνέχεια. Σκέφτηκε ότι ο Μάρτινσον είχε το κακό συνήθειο να πλατειάζει, να κάνει περίπλοκο αυτό που έπρεπε να είναι απλό στην εξήγησή του.

«Το σπίτι βρίσκεται στη Βρετσοβέγκεν της κοινότητας Λέντερουπ», συνέχισε ο Μάρτινσον.

Ο Βαλάντερ ήξερε τι έλεγε ο Μάρτινσον. «Ποιο σπίτι είναι;»

«Αυτός που το πουλάει λέγεται Καρλ Έρικσον».

Ο Βαλάντερ σκέφτηκε για λίγο. «Ήταν αυτός που είχε ένα σιδηρουργείο δίπλα στο βενζινάδικο κάποτε;»

«Ακριβώς».

Ο Βαλάντερ σηκώθηκε και πήρε τα κλειδιά. «Πέρασα αρκετές φορές από αυτό το σπίτι. Ίσως να βρίσκεται πολύ κοντά στο μέρος όπου έμενε ο πατέρας μου για να το ευχαριστηθώ».

«Πήγαινε και ρίξε μια ματιά».

«Τι ζητάει γι' αυτό;»

«Το θέμα της τιμής το άφησε σ' εμένα. Αλλά επειδή τα χρήματα θα πάνε στη γυναίκα μου, πρέπει να ζητήσω μια τιμή κοντά στην αξία πώλησης της αγοράς».

Ο Βαλάντερ σταμάτησε στην πόρτα. Ξαφνικά δίστασε. «Δεν μπορείς δηλαδή να μου δώσεις μια τιμή κατά προσέγγιση; Δεν νομίζω ότι έχει νόημα να πάω εκεί πέρα και να δω ένα σπίτι που ούτε στο όνειρό μου δε θα μπορούσα να αγοράσω».

«Πήγαινε, σου λέω», επέμεινε ο Μάρτινσον. «Βγαίνεις οικονομικά. Αν θέλεις».

Ο Βαλάντερ επέστρεψε περπατώντας στη Μαριαγκάταν. Ένωθε συνεπαρμένος και ταυτόχρονα συλλογισμένος. Μόλις μπήκε στο αυτοκίνητο άρχισε να βρέχει καταρρακτωδώς. Άφησε πίσω του το Ίσταντ, ακολούθησε την ανατολική οδική αρτηρία, το Εστερλέντεν, και σκέφτηκε ξαφνικά ότι είχαν περάσει πολλά χρόνια από τότε που έπαιρνε αυτό τον δρόμο για να επισκεφτεί τον πατέρα του.

Πόσον καιρό είχε πεθαμένος ο πατέρας; Χρειάστηκε κάμποση ώρα ώσπου να θυμηθεί τη χρονιά. Ήταν πριν από πάρα πολύ καιρό. Είχαν περάσει πολλά χρόνια από τότε που είχαν κάνει το τελευταίο τους ταξίδι μαζί στη Ρώμη.

Θυμήθηκε που είχε ακολουθήσει κρυφά τον πατέρα του, όταν εκείνος κατάφερε να του ξεφύγει και να κάνει έναν μοναχικό περίπατο στους δρόμους της Ρώμης. Ντρεπόταν ακόμη που είχε παρακολουθήσει τον πατέρα του για να δει για πού το είχε βάλει. Το γεγονός ότι ο πατέρας του ήταν πολύ ηλικιωμένος και όχι εντελώς καλά στο μυαλό δεν αποτελούσε δικαιολογία για κάτι τέτοιο. Γιατί δεν τον είχε αφήσει στην ησυχία του, να σουλατσάρει στη Ρώμη ανάμεσα σε παλιές αναμνήσεις; Διότι δεν ήταν δυνατόν να ισχυριστεί ότι απλώς ανησυχούσε για τον πατέρα του, μήπως του συνέβαινε κάτι.

Ο Βαλάντερ ακόμη θυμόταν την αίσθηση εκείνης της φοράς. Δεν ήταν ανησυχία. Απλή περιέργεια ήταν.

Ήταν σαν να συρρικνωνόταν ο χρόνος. Θα μπορούσε κάλλιστα να ήταν χθες που ήρθε από εδώ να επισκεφτεί τον πατέρα του, να παίξει χαρτιά μαζί του, ίσως να πιει κι ένα σναπς – κι έπειτα ν' αρχίσουν να τσακώνονται για κάτι που δεν είχε σημασία.

Μου λείπει ο γέρος, σκέφτηκε ο Βαλάντερ. Θα είναι ο μόνος πατέρας που είχα. Μερικές φορές ήταν αρκετά δύσκολος και με τρέλαινε. Αλλά μου λείπει. Από αυτό δε θα ξεφύγω ποτέ.

Ο Βαλάντερ έστριψε και μπήκε στον γνώριμο δρόμο και διέκρινε τη σκεπή του παλιού σπιτιού του πατέρα του. Προσπέρασε όμως τον παράδρομο που οδηγούσε προς τα εκεί και έστριψε προς την αντίθετη πλευρά.

Έπειτα από διακόσια μέτρα σταμάτησε το αυτοκίνητο και βγήκε. Τώρα έβρεχε λιγότερο.

Το σπίτι του Καρλ Έρικσον βρισκόταν στη μέση ενός παρατημένου κήπου. Ήταν ένα παλιό αγρόκτημα του Σκόνε που κάποτε αποτελούνταν από δύο επιμήκη κτίσματα. Τώρα το ένα έλειπε· ίσως να είχε καεί, ίσως να είχε κατεδαφιστεί. Το αγροτόσπιτο με τον κήπο ήταν μοναχικό, καταμεσής στα χωράφια. Από μακριά ο Βαλάντερ άκουσε τον ήχο ενός τρακτέρ. Η γη είχε οργωθεί, περίμενε το χειμωνιάτικο πάπλωμά της.

Η πόρτα του κήπου άνοιξε τρίζοντας και ο Βαλάντερ μπήκε στο οικοπέδο. Το χαλκόστρωτο μονοπάτι φαινόταν πως ήταν εδώ και χρόνια απεριποίητο. Ένα σμήνος από κουρούνες έκραζαν πάνω σε μια ψηλή καστανιά που βρισκόταν ακριβώς μπροστά από το σπίτι. Ίσως να χρησίμευε παλιά για καλλωπιστικό δέντρο. Ο Βαλάντερ έμεινε ακίνητος και αφουγκράστηκε. Έπρεπε να του αρέσουν οι ήχοι που περιέβαλ-

λαν ένα σπίτι προτού αρχίσει καν να σκέφτεται την αγορά του. Αν ο ήχος του ανέμου ή της σιωπής δεν του φαινόταν σωστός, μπορούσε κάλλιστα ήδη τώρα να γυρίσει και να φύγει από εκεί. Αλλά ένωσε μια ηρεμία από αυτά που άκουγε εδώ τώρα. Ήταν η ηρεμία του φθινοπώρου – του φθινοπώρου του Σκόνε που ανέμενε τον χειμώνα.

Ο Βαλάντερ έκανε τον γύρο του σπιτιού. Στο πίσω μέρος υπήρχαν κάνα δυο μηλιές και φραγκοσταφυλιές, και μερικά ετοιμόρροπα πέτρινα έπιπλα. Σουλατσάρισε ανάμεσα στα φθινοπωριάτικα φύλλα, σκόνταψε σε κάτι που βρισκόταν στο έδαφος – ίσως ό,τι είχε απομείνει από μια παλιά τσουγκράνα– και έπειτα επέστρεψε στο μπροστινό μέρος του σπιτιού. Μάντεψε ποιο από τα κλειδιά ήταν το σωστό, το έβαλε στην κλειδωνιά και το γύρισε.

Το σπίτι μύριζε κλεισούρα και μπαγιατίλα. Μια μυρωδιά ηλικιωμένου ατόμου. Έκανε μια βόλτα στα δωμάτια. Τα έπιπλα ήταν παλιά, ενώ στους τοίχους κρέμονταν πίνακες με παροιμίες. Μια παμπάλαια τηλεόραση υπήρχε σε ένα δωμάτιο που πρέπει να ήταν η κρεβατοκάμαρα του γέρου άντρα. Ο Βαλάντερ μπήκε στην κουζίνα. Εκεί υπήρχε ένα ψυγείο που ήταν βγαλμένο από την πρίζα. Στον νεροχύτε βρίσκονταν τα απομεινάρια ενός ψόφιου ποντικού. Ανέβηκε τη σκάλα για τον επάνω όροφο, ο οποίος δεν ήταν τίποτα παραπάνω από μια κενή σοφίτα. Το σπίτι ήθελε πολλή δουλειά, το καταλάβαινε. Και η δουλειά αυτή θα κόστιζε, έστω κι αν ο ίδιος ίσως να έκανε πολλά πράγματα μόνος του.

Κατέβηκε τη σκάλα, κάθισε προσεκτικά σε έναν παλιό καναπέ και κάλεσε από το κινητό του την αστυνομία στο Ίσταντ. Χρειάστηκαν μερικά λεπτά ώσπου ν' απαντήσει ο Μάρτινσον.

«Πού είσαι;» ρώτησε ο Μάρτινσον.

«Παλιά ο κόσμος ρωτούσε τι κάνεις», απάντησε ο Βαλά-

ντερ. «Τώρα ρωτάνε πού είσαι. Ο τρόπος χαιρετισμού μεταξύ μας έχει όντως αλλάξει με επαναστατικό τρόπο».

«Τηλεφώνησες λοιπόν για να ενημερώσεις για όλα αυτά;»

«Είμαι μέσα στο σπίτι».

«Τι γνώμη έχεις;»

«Δεν ξέρω. Μου φαίνεται ξένο».

«Μα πρώτη φορά μπαίνεις εκεί μέσα. Φυσικά σου φαίνεται ξένο».

«Πολύ θα ήθελα να μάθω τι ζητάτε γι' αυτό το σπίτι. Δε θέλω να αρχίσω να σκέφτομαι καν την αγορά του αν δεν ακούσω την τιμή. Έχεις υπόψη σου υποθέτω ότι εδώ απαιτείται πολλή δουλειά, έτσι δεν είναι;»

«Έχω περάσει από εκεί. Το ξέρω».

Ο Βαλάντερ περιμένε. Άκουγε την ανάσα του Μάρτινσον.

«Δεν είναι εύκολο να μιλάς για αγοραπωλησίες με καλούς φίλους», είπε ο Μάρτινσον τελικά. «Τώρα το καταλαβαίνω».

«Α, μπορείς να με βλέπεις τότε σαν εχθρό», απάντησε ο Βαλάντερ εύθυμα. «Ευχαρίστως σαν έναν φτωχό εχθρό».

Ο Μάρτινσον γέλασε. «Σκεφτήκαμε μια τιμή πραγματικής ευκαιρίας. Πεντακόσιες χιλιάδες. Χωρίς παζάρια κι ακατέβαρα».

Ο Βαλάντερ είχε αποφασίσει ήδη ότι μπορούσε να δώσει το πολύ πεντακόσιες πενήντα χιλιάδες. «Είναι πολύ ακριβό», αποκρίθηκε.

«Σκατά ακριβό είναι. Σπίτι στο Έστερλεν σε τέτοια τιμή;»

«Ερείπιο είναι».

«Αν ρίξει κανείς μερικές εκατοντάδες χιλιάδες, το σπίτι θα βρεθεί να αξίζει πολύ πάνω από εκατομμύριο».

«Μπορώ να δώσω τετρακόσιες εβδομήντα πέντε χιλιάδες».

«Όχι».

«Χέσ' το τότε».

Ο Βαλάντερ έκλεισε απότομα τη γραμμή. Έπειτα έμεινε με το τηλέφωνο στο χέρι και περιμένε. Μετρούσε δευτερόλεπτα. Πρόλαβαν να περάσουν είκοσι τέσσερα δευτερόλεπτα μέχρι τη στιγμή που το κινητό του χτύπησε. Ήταν ο Μάρτινσον.

«Μπορούμε να πούμε τετρακόσια ενενήντα χιλιάδικα».

«Τότε ας δώσουμε τα χέρια μέσω τηλεφώνου και να το κλείσουμε», απάντησε ο Βαλάντερ. «Ή, για να το θέσω διαφορετικά: Θα πάρω το σπίτι σε είκοσι τέσσερις ώρες. Πρέπει να μιλήσω με τη Λίντα».

«Ναι, μίλα της. Μέχρι απόψε».

«Γιατί τόσο βιασύνη; Χρειάζομαι είκοσι τέσσερις ώρες».

«Εντάξει. Τις έχεις. Αλλά όχι παραπάνω».

Εκεί τελείωσε η συνομιλία τους. Ο Βαλάντερ ένωσε ένα ρίγος χαράς. Ήταν τελικά έτοιμος να αποκτήσει το σπίτι στην εξοχή που λαχταρούσε εδώ και τόσο καιρό; Και μάλιστα κοντά στο σπίτι του πατέρα του, εκεί που είχε περάσει τόσο πολλές ώρες;

Ανέβηκε τρέχοντας τη σκάλα και επιθεώρησε για άλλη μια φορά το σπίτι. Άρχισε νοερά να ρίχνει τοίχους, να τραβάει καινούργιες γραμμές ηλεκτρικού ρεύματος, να στρώνει φρέσκιες ταπεσαρίες και να επιπλώνει. Είχε μεγάλη επιθυμία να τηλεφωνήσει στη Λίντα, αλλά κατάφερε να ηρεμήσει.

Ήταν πολύ νωρίς να της το πει. Διότι ούτε και ο ίδιος ήταν ακόμη εντελώς πεπεισμένος.

Επιθεώρησε και το ισόγειο του σπιτιού, σταματώντας εδώ κι εκεί να αφουγκραστεί. Έπειτα συνέχισε στο επόμενο δωμάτιο. Στους τοίχους κρέμονταν ξεθωριασμένες φωτογραφίες ανθρώπων που έζησαν κάποτε εκεί μέσα. Ανάμεσα στα δύο παράθυρα του μεγαλύτερου δωματίου υπήρχε επίσης μια έγχρωμη αεροφωτογραφία του αγροκτήματος.

Σκέφτηκε πως οι άνθρωποι που είχαν ζήσει εκεί ανέπνεαν ακόμη στους τοίχους. *Αλλά εδώ δεν υπάρχουν φαντάσματα, σκέφτηκε. Και δεν υπάρχουν επειδή δεν πιστεύω σ' αυτά.*

Βγήκε στον κήπο. Η βροχή είχε σταματήσει, τα σύννεφα απομακρύνονταν. Ανεβοκατέβασε μερικές φορές τη λαβή μιας αντλίας νερού που υπήρχε στη μέση του κήπου. Ο μηχανισμός στρίγκλισε και έτριξε, αλλά το νερό που βγήκε ήταν αρχικά καφετί και μετά εντελώς διαυγές. Το δοκίμασε και σκέφτηκε πως είχε αρχίσει ήδη να φαντάζεται έναν σκύλο να πίνει νερό από ένα μπολ δίπλα του.

Έκανε τον γύρο του σπιτιού για άλλη μια φορά και έπειτα επέστρεψε στο αυτοκίνητο.

Ακριβώς τη στιγμή που άνοιγε την πόρτα του αυτοκινήτου σταμάτησε. Είχε κάνει μια ξαφνική σκέψη. Στην αρχή δεν αντιλήφθηκε τι ήταν αυτό που τον είχε εμποδίσει να καθίσει πίσω από το τιμόνι και να φύγει. Συνοφρυώθηκε. Κάτι είχε αρχίσει να τον ενοχλεί μέσα του. Κάτι που είχε δει. Κάτι που δεν ήταν σωστό.

Στράφηκε ξανά προς το σπίτι. Υπήρχε μια λεπτομέρεια που είχε αποτυπωθεί στη μνήμη του.

Έπειτα θυμήθηκε τι ήταν. Είχε σκοντάψει σε ένα εμπόδιο που βρισκόταν στο έδαφος, στην πίσω μεριά του σπιτιού. Τα απομεινάρια μιας παλιάς τσουγκράνας ή ίσως μιας ρίζας δέντρου. Αυτό ήταν που τον κρατούσε ακόμη εκεί, στο αγρόκτημα.

Ήταν κάτι που είχε δει. Χωρίς να το κοιτάξει ιδιαίτερα.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΒΑΛΑΝΤΕΡ

Μια φθινοπωρινή μέρα του 2002, ο Κουρτ Βαλάντερ βρίσκει την ευκαιρία να πραγματοποιήσει ένα παλιό του όνειρο: να μετακομίσει από το Ίσταντ σε ένα σπίτι στην επαρχία. Το όνειρο, όμως, γρήγορα μετατρέπεται σε εφιάλτη, όταν στον κήπο του σπιτιού ανακαλύπτει θαμμένο ένα πτώμα, κι ύστερα άλλο ένα.

Η ιατροδικαστική έρευνα δείχνει πως τα πτώματα βρίσκονταν εκεί τουλάχιστον μισό αιώνα. Αλλά ποια ήταν αυτά τα άτομα; Και γιατί κανείς ποτέ δεν ανέφερε την εξαφάνισή τους;

Ο Βαλάντερ και οι συνάδελφοί του θα ανατρέξουν στο παρελθόν για να λύσουν τον γρίφο και θα έρθουν αντιμέτωποι με μια ανείπωτη τραγωδία, όπου οι ρόλοι θύτη και θύματος εναλλάσσονται συνεχώς.

Για τους φανατικούς αναγνώστες του επιθεωρητή Βαλάντερ, το βιβλίο περιλαμβάνει παράρτημα με πολιτιστικές αναφορές, πρόσωπα και μέρη που έχουμε συναντήσει στα μυθιστορήματα της σειράς και συνθέτουν τον κόσμο του αγαπημένου ήρωα.

CRIME

www.psichogios.gr/crime

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΪΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ISBN 978-618-01-0532-2

9 786180 105322

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 13969